

Hvorfor holde gudstjeneste?

Noget om tro, håb og vækst

Niels Henrik Gregersen

”Hvorfor drikke og spise? Hvorfor bevæge sig?” Det er dumme spørgsmål, fordi vi simpelthen ikke kan lade være.

Det er ikke helt så dumt at spørge om, hvorfor vi gør alt det, som strengt taget ikke behøver at gøre, men som ville gøre tilværelse lille og trist, hvis vi ikke gjorde det: ”Hvorfor omfavne vores børn? Hvorfor kysse den elskede? Hvorfor møde den anden med imødekommenhed?” Nej, det er strengt taget ikke nødvendigt – i hvert fald ikke for overlevelsens skyld. Men det er nødvendigt for at være et fuldblods menneske.

Sådan er det også med spørgsmålet: ”Hvorfor holde gudstjeneste?”. Det er ikke et dumt spørgsmål, for vi kunne blive hjemme og hygge os med avisen. At holde gudstjeneste er et overskudsfænomen, som vi ikke gør for overlevelsens skyld. Vi gør det enten for trangens eller overskuddets skyld!

Anderledes var det måske for 500 eller 1000 år siden, hvor angsten for helvedes evige straffe sikkert har ført mange til kirkedøren mere eller mindre modvilligt. Men hvis det er frygt, at man går i kirke, så er det hverken af trang eller overskud – og så er der ingen mening med det.

Lad mig illustrere det med nogle stemmer fra reformationstiden. Hvis man i 1530'erne havde spurgt reformatorerne Luther eller Calvin, hvorfor vi holder gudstjeneste, så ville de begge svare, at det vi ”for at give Gud æren”.

Der ligger der en dyb visdom heri, men spørgsmålet er, hvad man mener det. Calvin giver den ekstra forklaring, at vi skal gå i kirke, fordi vi *skylder* Gud at give Gud æren. Men der noget bagvendt ved denne forklaring. For hermed gør man Gud – universets og min skaber - til en lille bogholder, der småligt holder øje med, om vi nu holder vores del af aftalen, når nu Gud har holdt sin del af aftalen.

Men hvis vi er skabt ud af kærlighed og velvilje er vi skabt ud fra en generøsitet og et storsind, som ikke rigtig rimer med en bogholdertankegang. ”Nu har jeg gjort dette... og så har du værsgo at gøre sådan”. Nej, opgaven er at elske Gud og livet med hele vores sjæl, sind og krop. Uden de små forbehold og helt uden beregninger.

Den eneste måde, hvorpå vi kan ”give Gud æren”, er ved lege videre på Guds generøsitet og tage imod de store ord, som de kommer. Gudstjeneste er en leg, hvor vi spiller videre på Guds generøsitet, og selv bliver deltagere i et større spil end vore egne små liv. ”Syng og spil af hjertet for Herren og sig altid Gud Fader tak for alt i vor Herre Jesu Kristi navn” (Ef 5,19-20). Og det skal gøres af hjertet og ikke af frygt: ”Frygt findes ikke i kærligheden, men den fuldendte kærlighed fordriver frygten, for frygt er forbundet med straf, og den, der nærer frygt, er ikke fuldendt i kærligheden”, siges det i Johannes-traditionen (1 Joh 4, 18).

Guds kærlighed, som det hele i sidste ende drejer sig om, er aldeles frygtløs. Og gudstjenesten er ét af de mest frygtløse steder i vores kultur, fordi troen og håbet får chancen for at vokse sig stærke.

Derfor skal man gå i kirke for sin egen skyld og for hinandens skyld. Gud skal nok klare det selv. Man skal, som Luther sagde, gå i kirke ”for at høre Guds Ord” og lade sig fylde op af det.

Sagen er jo den, at overladt til os lever vi i en lille osteklokke, hvor bekymringerne – og derfor også tilværelsesfrygten – kan tage overhånd. At gå i kirke er at gå ud over sin egen lille osteklokke og blive del af en leg, som er større end vore egne små julelege.

Måske går jeg rundt og tror, at jeg kan arrangere mit liv, så jeg klarer mig fint og gør en pæn karriere. I så fald er gudstjenesten arnestedet for den større tro på, at jeg har evig værdi uanset mine bedrifter eller mangel på samme. Måske tror jeg, at min kærlighed til min kone og børn er alt, hvad jeg behøver. Så fortæller gudstjenesten mig, at kærligheden er meget større end som så. For Guds kærligheden er frygtløs og omfatter medmennesket (også ham jeg ikke kan lide). Måske håber jeg, at talrige besøg i fitnesscentre kan give mig et langt og lykkeligt liv. Men så fortæller gudstjenesten mig, at livet er en gave fra øjeblik til øjeblik - men at der altid er et næste øjeblik i Guds evighed, uanset om vi lige kan se det eller ej.

Man skal kort sagt gå i kirke for at nynne med på en sang, som er større end os selv og vores egen lille osteklokke.

Dét er at give Gud æren. Og hinanden opmærksomhed!